

Marriage in motion

A study on the social context and processes of marital satisfaction

Huwelijk in beweging

Een studie naar de sociale context en processen van huwelijkssatisfactie

Een wetenschappelijke proeve op het gebied
van de Sociale Wetenschappen

PROEFSCHRIFT

ter verkrijging van de graad van doctor
aan de Radboud Universiteit Nijmegen en K.U.Leuven
op gezag van de Rector Magnificus prof. dr. C. W. P. M. Blom,
volgens besluit van het College van Decanen
in het openbaar te verdedigen op
24 mei 2005 des namiddags om 1.30 uur precies

door

Ann Van den Troost
geboren op 10 februari 1972 te Vilvoorde (België)

Promotores: Prof. dr. J. R. M. Gerris
Prof. dr. K. Matthijs (K.U.Leuven)

Co-promotor: Dr. A. A. Vermulst

Manuscriptcommissie: Prof. dr. P. Scheepers
Prof. dr. M. Kalmijn (Universiteit Tilburg)
Prof. dr. A. Vansteenwegen (K.U.Leuven)

Cover: Mai Grietens, Dorien Coussement en Els Vandervoort
Lay-out: Margot Van Baelen

© 2005 Universitaire Pers Leuven / Presses Universitaires de Louvain /
Leuven University Press
Blijde-Inkomststraat 5, B-3000 Leuven (Belgium)

All rights reserved. Except in those cases expressly determined by law, no part of this publication may be multiplied, saved in an automated datafile or made public in any way whatsoever without the express prior written consent of the publishers.

ISBN 90 5867 464 9
D/2005/1869/22

The reseach in this book was supported by the Flemish Organization for Scientific Research (FWO grant: G.0204.02)

Dankwoord

Vele mensen laten hun sporen na in dit proefschrift. Sommigen drukten een inhoudelijke stempel op dit werk, terwijl anderen heel wat emotionele verdiensten op hun palmares mogen zetten.

In de eerste plaats wil ik mijn promotoren en co-promotor bedanken. Mijn Leuvense promotor, Koen Matthijs, heeft mij vanaf het eerste uur de vrijheid gegeven om mij te verdiepen in dit thema. Alhoewel deze vrijheid soms ook belastend was, heeft het mij gestimuleerd om zelfstandig mijn eerste stappen in de academische wereld te zetten. Koen, onze vruchtbare uitwisselingen maar vooral jouw specifieke kijk op het onderwerp hebben mij steeds opnieuw scherper naar de thematiek doen kijken. Vooral het evenwicht dat je steeds weet te bewaren tussen de 'real business' en het gewone alledaagse hebben mij een aangename tijd op het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsonderzoek bezorgd. Koen, bedankt hiervoor.

Mijn Nijmeegse promotor Jan Gerris moet ik bedanken voor de vele stimulerende en steunende woorden gedurende het gehele doctoraatsproces. Jan, ik heb veel van jou geleerd; niet alleen over de inherente aspecten van wetenschap in de ruime zin, maar ook doorheen de vele productieve discussies die we hebben gevoerd. Je wist mij steeds positief te inspireren om mijn grenzen te verleggen. Bedankt!

Ad, mijn co-promotor, verdient een symbolische ruiker van dankwoorden voor het verbreden van mijn methodologische horizon. We hebben soms uren samen doorgebracht, ook virtueel, om zowel kleinere als grotere problemen op te lossen. Bovendien wist je me steeds te steunen in de inherente mislukkingen verbonden aan de drukke onderzoeksbedrijvigheid. Je nuchtere kijk op wetenschap heeft mij steeds aangenaam weten te boeien. Ad, mijn dank is groot.

Dankwoord

Ik wil ook de leden van de manuscriptcommissie prof. Scheepers, prof. Kalmijn en prof. Vansteenwegen bedanken voor het kritisch lezen van mijn proefschrift.

Daarnaast gaat mijn dank ook uit naar professor Dumon en Jef Van Acker. Het was prof. Dumon die mij wist te overtuigen om een doctoraatsproefschrift te maken. Zonder hem had ik wellicht al de boeiende en uitdagende momenten van voorliggend onderzoekswerk gemist. Ook Jef moet ik bedanken voor alle hulp tijdens mijn eerste onderzoekswerk.

Doctoreren is vaak een eenzame bezigheid. Vele (ex-)collega's hebben er echter voor gezorgd dat ik kan terugdenken aan mijn doctoraatsjaren als een ontzettend prettige en hartverwarmende periode. Dank je wel, Anja, Ann, Annelies, Astrid, Axel, Bart, Bartjes, Caroline, Dirk, Elke, Hanne, Hilde, Ine, Gert, Greet, Greet, Hans, Hedwig, Indra, Inge, Ilse, Jan, Jan, Jef, Jeroen, Jerry, Koen, Kristine, Kurt, Leen, Lesley, Michaël, Michel, Nadia, Sara, Sofie, Steven, Stijn, Silke, Veerle, Vicky en Wouter.

Werken op het departement sociologie was niet hetzelfde geweest zonder 'de vrouwen' van het secretariaat die altijd voor mij klaar stonden voor de kleine en grotere problemen. Bedankt, Carla, Marina en Martine. Mijn dagelijkse babbel met jullie heeft mijn departementsleven zeker verblijd. Ook dank aan Kristien die steeds met veel zorg over mijn 'dossier' heeft gewaakt. Speciaal wil ik hier ook Margot bedanken die tot op de laatste minuut klaarstond voor het professioneel lay-outen van de tekst.

In het bijzonder wil ik Tim bedanken. Jij was erbij vanaf het eerste uur en hebt met mij bijna alle lief en leed van de laatste jaren gedeeld. Ik kon altijd op je rekenen als mijn pc niet meer mee wilde of wanneer ik hopeloos aan het sukkelen was met mijn 'kolommetjes'. We hebben heel veel plezier gemaakt, maar hebben ook de minder plezierige momenten doorworsteld. Tim, ik ben blij dat ik je ken en dat je mijn paranimf bent. Merci voor alles.

Ik ben doorheen de jaren omringd geweest door een heleboel vrienden die elk op hun eigen manier een plaats hebben veroverd in mijn hart. Niet enkel omwille van hun emotionele steun tijdens het doctoraatsproces maar ook omwille van zoveel meer wil ik een dikke merci zeggen tegen Sybiel en Koen, Karlien en Hans, Kurt, Annelies en Stijn, Katelijne en Christoph, Lieve en Jochen, Lieve, Ilse, Monic en Hugo, Patrice en Jo.

De 'laatkomers' in mijn vriendenkring wil ik apart vermelden omwille van de vele plezierige momenten die ze mij niet alleen tijdens 'de laatste loodjes' hebben bezorgd, maar zeker ook daarna. Daarom bedankt Lieve en Steven, Lieve en Maarten, Lieve en Herman, en Sabine en Kristof.

Ik wil hier ook Ilse en Koen bedanken. Ilse, ik ken jou al van op de schoolbus. We hebben toen heel wat afgetetterd, en dat doen we nog steeds. Dat jij na al die jaren nog steeds 'naast' mij loopt, is echt een geweldig gevoel. Tijdens de eindsprint van het doctoraat is jouw enorme betrokkenheid op mijn 'artikelkes' een onmisbare steun geweest. Als ik dan ook nog 's tijdens onze vele telefoongesprekken de Koen luidkeels op de achtergrond hoorde roepen 'Troostje, wanneer spreken we nog 's af', dan weet ik dat ik fantastische vrienden heb!

Muriel en Bart verdienen hier een bijzondere plaats. Jullie weten hoeveel jullie voor mij betekenen. Ik ben jullie dankbaar voor alle steun die jullie hebben gegeven tijdens moeilijkere perioden, maar vooral voor alle mooie en innige momenten die we samen hebben gehad. Muriel, zonder onze dagelijkse telefoontjes had ik zoveel minder genoten van dit doctoraat. En Bart, verlies nooit de humor die mij zo vaak deed gieren op de meest onverwachte momenten. Muriel en Bart, bedankt voor alles!

Peter, jou wil ik speciaal bedanken voor de weg die we samen hebben afgelegd. Het was een mooie weg maar ook een moeilijk parcours. Het heeft mij echter gemaakt tot wie ik nu ben en daar ben ik je erg dankbaar voor.

Dankwoord

Ik wil hier ook nog Maïke, Ivo en Koen bedanken die de voorbije twee jaar steeds klaarstonden om te helpen waar nodig. De onverwachte aanmoedigingskaartjes en de culinaire bijstand hebben mij het leven in de laatste fase van het doctoraat echt makkelijker gemaakt. Merci hiervoor!

Ook meter Imde and peter Imde en tante Roza en nonkel Willy verdienen een woord van dank voor alles wat ze hebben gedaan voor mij. Zonder de verse groentesoep met bonen of de heerlijk geprepareerde hazenrug was de afwerking van dit doctoraat zeker minder bevredigend geweest.

Mijn ouders verdienen hier een grote portie dank. Ze hebben mij steeds blijven steunen in de vele keuzes die ik heb gemaakt. Zonder hun steun en vele aanmoedigingen had dit werk er wellicht nooit gelegen. Ma en pa, voor dat en zoveel meer wil ik jullie oprecht danken.

Tot slot, Hans. Met jouw ontwapenende zijn en met veel humor heb je de voorbije twee jaren van mijn leven verblijd. Je hebt trouwens echt engelen-geduld gehad. Ik kon ten allen tijde op je rekenen; ik mocht je alles vragen. Wat relatiesatisfactie betreft, kon dit wel tellen. Jouw niet aflatende liefde en steun hebben mij de kracht gegeven om door te zetten. Hanske, ontzettend veel dank dat je in mijn leven bent.

Ann Van den Troost
December 2004